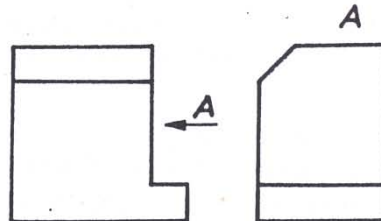

Kiegészítés Dr. Patkó István: Műszaki ábrázolás és gépszerkezetek I. jegyzetéhez az MSZ ISO 128:1992 szabvány (A műszaki ábrázolás általános előírásai) alapján

a módosításokat aláhúzott, vastag betűs szöveg jelöli

a nézetrendtől eltérő ábrázolás (jegyzet 88. oldal)

...a főábrán nyíllal és betűvel kell jelölni a vetítési irányt, a nem a helyére került vetület fölé ugyanazt a betűt kell tenni.... (lásd az ábrát→)

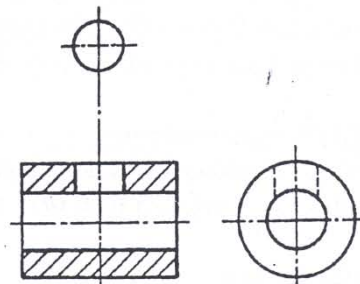

nem teljes vetület (példa: jegyzet 3.6 ábra)

A vetület torzult, vagy több információt nem adó része elhagyható, vékony törésvonallal lezárva. Az ilyen nézet neve résznézet.

áthatás egyszerűsített ábrázolása:

pl. két henger között az áthatási görbe egyenessel helyettesíthető, ha ez nem csökkenti az érthetőséget (lásd az ábrát→)

egyszerűsített nézet (jegyzet 90. oldal, 3.4.3. pont)

Ha egy újabb nézeten csak egy részt kellene megmutatni, amerikai vetítési mód szerinti, un. helyi nézet rajzolandó (lásd az ábrát→)

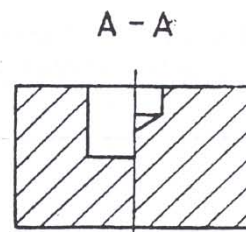
vonalfajták

A nem látható kontúrok (körvonalak) és élek vékony vagy vastag szaggatott vonallal ábrázoljuk (jegyzet 87. oldal). Egy rajzon csak egyféle vonalat ajánlatos használni. Csatlakozó alkatrészeket vékony kétpontvonallal ábrázolunk (jegyzet 94. oldal)

metszetek

Nagy felületeket elegendő csak a metszet körvonalai mentén vonalkázni (jegyzet 4.1/b ábra, 95. oldal)

Lépcsős metszetenél a jobb azonosítás érdekében a vonalkázás a nyomvonal mentén eltolható. (lásd az ábrát→)

síkok, négyszögletes nyílások

Forgástesteken lévő sík felületek (jegyzet 3.22. ábra, 93. oldal) és a sík felületen lévő négyszögletes, derékszögű nyílások átlói vékony, folytonos vonallal megrajzolhatóak.

szimmetrikus tárgyak

Szimmetrikus tárgyakat szabad csak nézetük felével vagy negyedével ábrázolni (jegyzet 91. oldal, 3.4.6. pont). A szimmetriavonalat jelölő rövid, vékony párhuzamos vonalak elhagyhatóak, ha a tárgy körvonalai egy kissé túlnyúlnak a szimmetriavonalon.

kiemelt részletek

A nagyobb léptékű (kiemelt) részleteket az eredeti vetületen vékony körrel határolni és betűvel jelölni kell. A nagyobb léptékben kirajzolt részlet jele az azonosító betű és vele egy sorban, zárójelben a méretarány. Pl. : A (5:1)

Kiegészítések az 5. (MÉRETMEGADÁS) fejezethez,
az MSZ ISO 129:1992 (Méretmegadás műszaki rajzokon) alapján

méretszámok helyzete

A számítógépes rajzkészítés miatt a TILOS mezőben lévő méretnyilakat megszakító, vízszintes méretszámok is alkalmazhatóak (jegyzet 106. oldal)

alakjelek

A gömb alakjele SR vagy SØ (jegyzet 108. oldal)

méretmegadással megtakarítható nézet

A nézetre merőleges méret jele mindig X = ..., hatszög laptávja és rúdszerű alkatrész hossza esetében is (jegyzet 109. oldal, 5.19 és 5.20 ábra).

ismétlődő elemek méretei

Általában méretmegadásánál, így például ismétlődő elemek esetében szöveg nem használható, ezért pl. 3 lyuk Ø11 helyett csak **3 × Ø11** írható (jegyzet 5.22 ábra)

tűrésminőségek

A táguló műszaki követelmények miatt az ISO minőségi osztályok sora kibővült a legfinomabb IT 01 és IT 0 valamint a legdurvább IT17 fokozattal.

felületi érdesség

A felületi érdesség a szokásos mérőszámok helyett az ISO 1302 szerinti érdességi osztályokkal is megadható (pl. R_a 50 helyett N12, R_a 0.2 helyett N4)

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a nemzeti szabványosításról 1995-ben megjelent törvény (XXVIII/1995.) a kötelező szabványok rendszere helyett önkéntes szabványok rendszerét vezeti be. Csak a munka-, egészség- és környezetvédelemmel kapcsolatos szabványok kötelező jellege maradt meg. Ez is egy lépés az európai jogszabályok fokozatos átvétele, a tanúsítás, az akkreditálás, a termékfelelősség európai minta szerinti szabályozása felé, vagyis a minőséget elsősorban külső (harmadik) fél minősítésének kell biztosítania.

A fentiek szerint a **géprajzi szabványok nem kötelezőek** ugyan, de a felek (szállító és megrendelő) megállapodása tételesen is előírhatja alkalmazásukat. Ennek hiányában is **célszerű** a nemzetközi és európai érvényű (MSZ ISO illetve MSZ EN jelű) szabványokat betartani, a rajzok egységes, egyértelmű értelmezéséhez.

A szabványok folyamatos fejlődése miatt mindig meg kell győződnünk az alkalmazott szabvány **érvényességéről** - ebben segít az évszám jelölése (pl. MSZ ISO 129:1992)

Más országokban készült rajzok "lefordítása" az un. **honosítás**, ebben a nemzetközi szabványok és a megfelelőségi táblázatok segítenek. Ezek a vonatkozó szabványokat kapcsolják össze (pl. DIN 6325 = EN 28734 = ISO 8734 = MSZ 2218), de például összevetik az egymásnak (közel) megfelelő anyagjelöléseket is.